

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням спостережної ради

Кредитної спілки «Буковинський Альянс»

Протокол № 02 від 20 лютого 2017 року

Голова спостережної ради
КС «Буковинський Альянс»

Фесюк А.В.

ПОЛОЖЕННЯ про фінансові послуги кредитної спілки “Буковинський Альянс” (НОВАРЕДАЦІЯ)

1. Загальні положення.

1.1. Відповідно до Законів України “Про кредитні спілки”, “Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг”, “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення”, “Про ліцензування видів господарської діяльності”, Постанови Кабінету Міністрів України від 7 грудня 2016 року № 913 “Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг (крім професійної діяльності на ринку цінних паперів)”, свого Статуту та, за наявності відповідних Ліцензій Кредитна спілка “Буковинський Альянс” (далі – кредитна спілка) надає наступні види фінансових послуг:

- 1) залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення;
- 2) надання коштів у позику, в тому числі і на умовах фінансового кредиту;

Залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення – фінансова послуга, яка передбачає залучення кредитною спілкою фінансових активів на підставі письмового договору з особою (вкладником), яка не є фінансовою установою, із зобов'язанням кредитної спілки щодо наступного повернення таких коштів через визначений у договорі строк з виплатою вкладнику процентів (винаходи).

Залучення кредитною спілкою грошових коштів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення на інших підставах, зокрема отримання кредитів від іншої фінансової установи, не є фінансовою послугою.

Залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення здійснюється кредитною спілкою від фізичних осіб – членів кредитної спілки шляхом залучення внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки.

Залучення внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки здійснюється кредитною спілкою на підставі ліцензії на залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення.

Надання коштів у позику, в тому числі на умовах фінансового кредиту – фінансова послуга, яка передбачає надання кредитною спілкою кредитів згідно зі статтею 21 Закону України “Про кредитні спілки” на підставі кредитного договору або іншого договору, який має всі ознаки кредитного договору, визначені статтею 1054 Цивільного кодексу України. Надання кредитів здійснюється кредитною спілкою на підставі ліцензії на надання коштів у позику, в тому числі і на умовах фінансового кредиту.

1.2. При наданні фінансових послуг кредитна спілка здійснює передбачені законодавством процедури щодо фінансового моніторингу по виявленню фінансових операцій, які підлягають фінансовому моніторингу та інших фінансових операцій, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, отриманих незаконним шляхом, спрямованих на фінансування тероризму або фінансування розповсюдження зброї масового знищення.

1.3. Кредитна спілка надає фінансові послуги зазначені у п. 1.1. цього Положення у відповідності до вимог чинного законодавства України. Це Положення згідно Постанови Кабінету Міністрів України від 7 грудня 2016 року № 913 є внутрішніми правилами надання фінансових послуг кредитної спілки.

1.4. Кредитна спілка здійснює надання фінансових послуг, зазначених у п. 1.1. цього Положення, на підставі відповідних договорів, які повинні містити:

- 1) назву, номер і дату договору;
- 2) назву, місцезнаходження (адресу) та реквізити кредитної спілки;
- 3) прізвище, ім'я і по батькові фізичної особи, яка отримує фінансові послуги, та її адресу;
- 4) найменування фінансової операції;
- 5) розмір фінансового активу, зазначений у грошовому виразі, строки його внесення та умови взаєморозрахунків;
- 6) строк дії договору;
- 7) умови, які не суперечать одна одній та не містять положень з неоднозначним трактуванням;
- 8) положення про необхідність підписання додаткового договору в разі зміни умов цього договору;
- 9) положення про умови дострокового розірвання договору та порядок здійснення розрахунків;
- 10) положення про необхідність письмового повідомлення сторін договору щодо зміни свого місцезнаходження (адреси) однією із сторін;
- 11) порядок зміни і припинення дії договору;
- 12) права та обов'язки сторін, відповідальність сторін за невиконання або неналежне виконання умов договору;
- 13) підтвердження, що інформація, зазначена в частині другій статті 12 Закону України «Про фінансові послуги та регулювання ринків фінансових послуг», надана члену кредитної спілки;
- 14) інші умови за згодою сторін;
- 15) підписи сторін.

Зміст договору про надання кредитною спілкою фінансових послуг повинен відповідати предмету цього договору.

1.5. Положення, що регламентують надання кредитною спілкою фінансових послуг, та договори про надання фінансових послуг повинні відповідати вимогам встановленим статтями 11 та 18 Закону України «Про захист прав споживачів».

1.6. Договори про надання фінансових послуг підлягають зберіганню протягом 5 (п'яти) років після виконання взаємних зобов'язань.

2. Залучення внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки.

2.1. Загальні питання здійснення діяльності по залученню внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки.

2.1.1. У цьому Положенні терміни щодо залучення внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки застосовуються в такому значенні:

Внесок (вклад) на депозитний рахунок – грошові кошти внесені до кредитної спілки її членами на договірних умовах на визначений строк або на вимогу та під процент на умовах видачі на першу вимогу або повернення зі спливом встановленого договором строку;

Внесок (вклад) на депозитний рахунок на вимогу – унесені до кредитної спілки її членом на договірних умовах, на визначений строк та під процент із зобов'язанням їх повернення на першу вимогу та/або з правом отримання частини вкладу протягом дії договору;

Операції кредитної спілки з внесками (вкладами) членів кредитної спілки на депозитні рахунки – операції, які здійснюються із внесками (вкладами) та включають залучення та виплату грошових коштів, нарахування та виплату процентів за такими внесками (вкладами), що підлягають обов'язковій фіксації в комплексній інформаційній системі кредитної спілки ;

Строковий внесок (вклад) на депозитний рахунок – грошові кошти унесені до кредитної спілки її членом на договірних умовах на визначений строк та під процент із зобов'язанням їх повернення зі спливом встановленого договором строку.

Інші поняття, які вживаються в цьому Положенні щодо здійснення депозитних операцій кредитної спілки, застосовуються у значеннях згідно із законодавством України, що регулює діяльність кредитних спілок.

2.1.2. Внески (вклади) членів кредитної спілки на депозитні рахунки, а також, нарахована на такі внески (вклади) плата (проценти) належать членам кредитної спілки на праві приватної власності.

2.1.3. Внески (вклади) членів кредитної спілки на депозитні рахунки, а також, нарахована на такі внески (вклади) плата (проценти) обліковуються окремо та належать до зобов'язань кредитної спілки.

2.1.4. Кожний член кредитної спілки має право одержати належній йому внески (вклади) на депозитні рахунки, а також, нараховану на такі внески (вклади) плату (проценти) в порядку та строки, які визначені укладеними з членом кредитної спілки договорами.

2.2. Умови залучення внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки.

2.2.1. Кредитна спілка залучає наступні види внесків (вкладів) на депозитні рахунки.

1) внесок (вклад) члена кредитної спілки на депозитний рахунок на вимогу;

2) строковий внесок (вклад) члена кредитної спілки на депозитний рахунок;

2.2.2. В кредитній спілці встановлюються наступні особливості здійснення депозитних операцій, включаючи:

2.2.2.1. щодо мінімального та максимального строків дії договорів за окремими видами внесків (вкладів) на депозитні рахунки, які є строковими, на строк:

1) від 1 до 3 місяців (включно);

2) від 3 до 12 місяців (включно);

3) від 12 до 36 місяців (включно).

Для внесків (вкладів) на вимогу:

1) від 1 до 12 місяців (включно).

2.2.2.2. щодо мінімального та максимального розміру вкладень за окремими видами внесків (вкладів) на депозитний рахунок:

1) від 1 000 (одної тисячі) гривень 00 коп. до 500 000 (п'ятсот тисяч) гривень 00 коп. для будь-якого виду внеску (вкладу) на депозитний рахунок за умови дотримання вимоги про те, що на початок кожного робочого дня зобов'язання кредитної спілки перед одним своїм членом не повинні бути більше 10 відсотків від загальних зобов'язань кредитної спілки.

2.2.2.3. щодо способу виплати процентів:

1) з виплатою процентів щомісячно;

2) з виплатою процентів раз на три місяці;

3) з виплатою процентів раз на шість місяців;

4) з виплатою процентів раз на дванадцять місяців;

5) з виплатою процентів в кінці дії договору.

2.2.2.4. щодо бази нарахування процентів:

1) базою нарахування процентів визнається основна сума Внеску (вкладу);

2) базою нарахування процентів визнається, залишок Внеску, разом із сумою процентів, нарахованих на нього.

2.2.2.5. щодо режиму довнесення суми внеску (вкладу) на депозитний рахунок протягом дії договору:

1) з правом довнесення частини суми внеску (вкладу) на депозитний рахунок;

2) без права довнесення частини суми внеску (вкладу) на депозитний рахунок.

2.2.2.6. щодо режиму зняття частини суми внеску (вкладу) на депозитний рахунок протягом дії договору:

1) з правом зняття частини суми внеску (вкладу) на депозитний рахунок;

2) без права зняття частини суми внеску (вкладу) на депозитний рахунок.

2.2.2.7. щодо порядку повернення кредитною спілкою грошових коштів та сплати процентів за внесками (вкладами) членів кредитної спілки на депозитні рахунки:

1) відповідно до п. 1. Розділу III Правил здійснення депозитних операцій для кредитних спілок, затверджених Розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України № 821 від 30.12.11р. (зі змінами та доповненнями) (далі – Правила здійснення депозитних операцій), кредитна спілка повертає внески (вклади) на депозитні рахунки та сплачує нараховані

проценти у строки, що визначені умовами договору залучення внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитний рахунок між вкладником і кредитною спілкою.

2) відповідно до п.1. Розділу III Правил здійснення депозитних операцій за договором про залучення строкового внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитний рахунок кредитна спілка зобов'язана видати внесок (вклад) та нараховані проценти за цим внеском (вкладом) із спливом строку, визначеного у договорі про залучення строкового внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитний рахунок;

3) відповідно до п. 1. Розділу III Правил здійснення депозитних операцій, повернення вкладників строкового внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитний рахунок та нарахованих процентів за цим внеском (вкладом) члена кредитної спілки на депозитний рахунок до закінчення строку його дії можливе виключно у випадках, коли це передбачено умовами договору про залучення строкового внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитний рахунок, за рішенням суду, а також у разі реорганізації або ліквідації кредитної спілки;

4) відповідно до п. 1. Розділу III Правил здійснення депозитних операцій, за договором про залучення внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитний рахунок на вимогу кредитна спілка зобов'язана видати внесок (вклад) або його частину та нараховані проценти на першу вимогу вкладника;

2.2.2.8. щодо можливості застосування в договорах про залучення внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки змінних процентів:

1) У разі повернення строкового внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитний рахунок до закінчення строку його дії у випадках, коли це передбачено умовами договору про залучення строкового внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитний рахунок, кредитна спілка здійснює перерахунок суми нарахованих процентів на такі внески (вклади) членів кредитної спілки на депозитні рахунки за процентною ставкою встановленою для внесків (вкладів) на депозитні рахунки на вимогу, яка діє на дату повернення внеску (вкладу) на депозитний рахунок за фактичний строк користування внеском (вкладом) (далі – процентна ставка при досрочному поверненні строкових внесків (вкладів) на депозитні рахунки).

2) Якщо член кредитної спілки не вимагає повернення суми строкового внеску (вкладу) у зв'язку із закінченням строку, встановленого договором про залучення внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитний рахунок, то після настання визначеного договором про залучення внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитний рахунок строку, такий договір уважається припиненим і проценти на такий строковий внесок (вклад) члена кредитної спілки на депозитний рахунок не нараховуються і не виплачуються.

Якщо член кредитної спілки не вимагає повернення суми внеску (вкладу) на депозитний рахунок на вимогу у зв'язку із закінченням строку, встановленого договором залучення внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитний рахунок на вимогу, то після настання визначеного договором строку договір уважається продовженим на тих самих умовах.

3) У разі зменшення кредитною спілкою розміру процентів, які нараховуються на внески (вклади) на депозитний рахунок на вимогу новий розмір процентів застосовується до внесків (вкладів) на депозитний рахунок на вимогу, що внесені до повідомлення членів кредитної спілки про зменшення процентів, зі спливом одного місяця з моменту відповідного повідомлення.

4) Встановлений договором розмір процентів на строковий внесок (вклад) не може бути односторонньо зменшений кредитною спілкою, якщо інше не встановлено законом.

5) В разі зміни кон'юнктури ринку грошових ресурсів, зміни законодавства, що регулює відносини кредитної спілки та члена кредитної спілки, прийняття компетентними державними органами активів чи рішень, що так чи інакше впливають на виконання кредитною спілкою умов договорів залучення строкових внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки, кредитна спілка може ініціювати зміну процентної ставки встановленої договором залучення строкового внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитний рахунок. В такому випадку кредитна спілка надсилає члену кредитної спілки, з яким укладено відповідний договір, письмову пропозицію із зазначенням запропонованої зміни процентної ставки рекомендованим листом з повідомленням про вручення. Якщо член кредитної спілки, з яким укладено договір про залучення внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитний рахунок, погоджується із запропонованими змінами, він зобов'язаний повідомити про це кредитну спілку та підписати додатковий договір до діючого договору залучення внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитний рахунок

протягом 30 (тридцять) календарних днів з моменту одержання відповідного листа. Зазначені зміни набирають чинності з моменту підписання такого додаткового договору. Якщо член кредитної спілки, з яким укладено договір про залучення внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитний рахунок протягом 30 (тридцять) календарних з моменту одержання листа не підписав відповідний додатковий договір, пропозиція вважається не прийнятою. В такому випадку на 32 (тридцять другий) календарний день після одержання членом кредитної спілки вищезазначеного листа договір про залучення внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитний рахунок вважається розірваним і проценти по даному договору не нараховуються.

Кредитна спілка самостійно визначає розмір процентів (плати), які нараховуються на внески (вклади) на депозитні рахунки. Визначення розміру процентної ставки, яка нараховується для окремих видів внесків (вкладів) на депозитні рахунки зазначені в п.2.2.1. цього Положення, відбувається з урахуванням особливостей, встановлених в п. 2.2.2. цього Положення, та за наступними критеріями – строку дії договору, способу виплати процентів, виходячи з потреб членства, ринкових тенденцій та попереднього досвіду залучення внесків (вкладів) на депозитні рахунки за умови, що обсяги процентних витрат залишатимуться на рівні, який забезпечує беззбиткову діяльність кредитної спілки.

Розмір плати (процентів) затверджується рішенням спостережної ради кредитної спілки.

2.3. Договірне регулювання операцій кредитної спілки з внесками (вкладами) членів кредитної спілки на депозитні рахунки. Порядок залучення та повернення кредитною спілкою внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки, порядок нарахування та сплати процентів за договорами про залучення внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки.

2.3.1. Договір про залучення внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитний рахунок укладається на умовах видачі внеску (вкладу) на депозитний рахунок на першу вимогу (внесок (вклад) на вимогу) або на умовах повернення внеску (вкладу) на депозитний рахунок зі спливом встановленого договором строку (строковий внесок (вклад)) з урахуванням ліцензійних умов провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг (крім професійної діяльності на ринку цінних паперів)

2.3.2. Договір про залучення внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитний рахунок укладається в письмовій формі.

У договорі про залучення внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитний рахунок повинні міститись права та зобов'язання сторін договору відповідно до вимог Цивільного кодексу України, статті 6 Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», п. 1.4. цього Положення. Договір має бути підписаний сторонами договору або уповноваженими ними особами.

Договір про залучення внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитний рахунок окрім вимог, визначених п. 1.4. цього Положення повинен містити порядок нарахування та виплати процентів (методи нарахування процентів, періодичність виплати процентів та форму розрахунку тощо), у тому числі при достроковому розірванні договору.

Сума внеску (вкладу) на депозитний рахунок, строки дії договору залучення внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитний рахунок, умови залучення та повернення внеску (вкладу) на депозитний рахунок, а також нараховані на такі внески (вклади) на депозитний рахунок проценти (плата) визначаються між кредитною спілкою та членом кредитної спілки на договірних умовах.

Примірні договори про залучення внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки затверджуються рішенням спостережної ради кредитної спілки.

2.3.3 Кредитна спілка забезпечує прийом внесків (вкладів) на депозитні рахунки, проведення з цього приводу розрахунків, консультацій та надання необхідної інформації протягом часу, вказаного внутрішнім розпорядком.

Підтвердженням залучення внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки є укладені в письмовій формі договори, первинні бухгалтерські документи, оформлені згідно вимог законодавства України, та належним чином зафіксована в комплексній інформаційній системі кредитної спілки інформація про операції кредитної спілки з внесками (вкладами) членів кредитної спілки на депозитних рахунках.

Перший примірник договору про залучення внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитний рахунок зберігається в кредитній спілці. Другий примірник договору про залучення внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитний рахунок кредитна спілка зобов'язана надати члену кредитної спілки (або уповноваженій ним особі), який його підписав.

2.3.4. Кредитна спілка веде облік внесків (вкладів) на депозитні рахунки з урахуванням строків, виплати процентів, визначених у договорах про залучення внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки, за такими видами договорів про залучення внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитний рахунок:

1) договір про залучення строкового внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитний рахунок;

2) договір про залучення внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитний рахунок на вимогу.

2.3.5. У разі наявності внеску (вкладу) на депозитний рахунок при отриманні кредиту кредитна спілка може прийняти такий внесок (вклад) на депозитний рахунок для забезпечення виконання зобов'язань за кредитним договором та не повернати його в сумі невиконаних зобов'язань членом кредитної спілки, якщо це передбачено кредитним договором або договором залучення внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитний рахунок та договором застави майнових прав, який укладається між кредитною спілкою та членом кредитної спілки – власником внеску (вкладу) на депозитний рахунок.

2.3.6. Нарахування процентів визначається умовами договору про залучення внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитний рахунок. Кредитна спілка здійснює нарахування плати (процентів) на внески (вклади) на депозитні рахунки на підставі відповідних договорів з дотриманням вимог Міжнародних стандартів фінансової звітності (далі – МСФЗ) в останній день кожного місяця та в день, визначений умовами укладеного з членом кредитної спілки договору. Нарахування процентів за договором про залучення внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитний рахунок відбувається відповідно до порядку, встановленого договором, а саме: за фактичну кількість днів користування кредитною спілкою сумаю внеску (вкладу) на депозитний рахунок і починається з наступного дня після отримання кредитною спілкою суми внеску (вкладу) на депозитний рахунок, а припиняється в день, визначений умовами укладеного з членом кредитної спілки договору. Для цілей розрахунку процентів за внесками (вкладами) на депозитні рахунки використовується календарний рік.

2.3.7. У разі отримання кредитною спілкою письмової вимоги члена кредитної спілки про повернення внеску (вкладу) на депозитний рахунок або його частини кредитна спілка зобов'язана:

1) прийняти письмову вимогу шляхом проставлення на ній: дати отримання, підпису уповноваженої особи, прізвища, імені та по батькові уповноваженої особи і відбитка печатки кредитної спілки (за наявності);

2) зареєструвати письмову вимогу члена кредитної спілки з дотриманням наступних вимог:

- всі документи, що надходять до спілки приймаються до обробки централізовано особою, відповідальною за ведення діловодства. Первинна обробка документів включає перевірку правильності доставки, адресування, оформлення і цілісності упаковки, її розкриття, перевірку наявності вкладень та їх відповідність опису;
- неправильно оформлені (не підписані, незасвідчені), пошкоджені або надіслані не за адресою документи повертаються відправнику або пересилаються адресатові;
- усі пропозиції, заяви і скарги громадян (членів кредитної спілки), що надійшли, повинні прийматися централізовано особою, відповідальною за ведення діловодства, та реєструватися в день їх надходження в журналі вхідної кореспонденції. Конверти (вирізки з них) зберігаються разом з пропозицією, заявою, скарою;
- всі документи, що надійшли до кредитної спілки, підлягають обов'язковому попередньому розгляду. Попередній розгляд документів здійснюється особою, відповідальною за ведення діловодства;
- реєстрація документів проводиться з метою забезпечення їхнього обліку, контролю за виконанням і оперативним використанням наявної в документах інформації;
- реєстрації підлягають документи, що потребують обліку, виконання і використання з довідковою метою (розпорядчі, планові, звітні, обліково-статистичні, бухгалтерські,

фінансові тощо), як ті, що створюються і використовуються в спілці, так і ті, що надходять від інших установ і громадян;

- основним принципом реєстрації документів є однократність;

- реєстрація документа здійснюється шляхом присвоєння йому єдиного реєстраційного номера (порядкового номера надходження протягом календарного року) та внесення запису в журнал вхідної кореспонденції. Додатки до документів окремо не реєструються.

3) виконати вимогу відповідно до умов договору про залучення внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитний рахунок.

У разі неможливості виконання кредитною спілкою вимоги члена кредитної спілки про повернення внеску (вкладу) на депозитний рахунок або його частини, кредитна спілка зобов'язана видати вкладникам письмове повідомлення про невиконання (неналежне виконання) цієї вимоги із зазначенням: причини, дати видачі повідомлення, підпису уповноваженої особи, прізвища, імені та по батькові уповноваженої особи і проставленням відбитка печатки кредитної спілки (за наявності).

2.3.8. Кредитна спілка виплачує вкладникам проценти на суму внеску (вкладу) на депозитний рахунок в розмірі, який встановлюється в договорі про залучення внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитний рахунок. Проценти на внесок (вклад) на депозитний рахунок виплачуються члену кредитної спілки відповідно до умов договору про залучення внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитний рахунок.

2.3.9. Кредитна спілка оприлюднює умови укладення договорів про залучення внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки шляхом розміщення витягів з положень про фінансове управління та про фінансові послуги в загальнодоступному для членів кредитної спілки місці в установі кредитної спілки.

3. Надання кредитів членам кредитної спілки.

3.1. Загальні питання здійснення діяльності по наданню кредитів членам кредитної спілки.

Кредитом наданим члену кредитної спілки є грошові кошти надані кредитною спілкою члену кредитної спілки (позичальникові) у готівковій або безготівковій формі під процент, у розмірі та на умовах, встановлених кредитним договором з дотриманням вимоги повернення коштів та сплати процентів у визначені кредитним договором строки.

3.2. Умови надання кредитів членам кредитної спілки.

3.2.1. Кредитна спілка надає членам кредитної спілки наступні види кредитів

За строком користування з укладанням на відповідний термін:

- 1) кредити з терміном погашення до 3 місяців включно;
- 2) кредити з терміном погашення від 3 до 12 місяців включно;
- 3) кредити з терміном погашення понад 12 місяців.

За цільовим призначенням:

- 1) комерційні кредити;
- 2) кредити, надані на ведення фермерських господарств;
- 3) кредити, надані на ведення особистих селянських господарств;
- 4) кредити, надані на придбання, будівництво, ремонт та реконструкцію нерухомого майна;
- 5) споживчі кредити, у тому числі:
  - придбання автотранспорту;
  - придбання аудіо-, відео-, побутової техніки та комп'ютерів;
  - інші потреби

За порядком видачі:

- 1) кредит видається однією сумою;
- 2) кредитна лінія.

За типом процентної ставки:

- 1) фіксована;
- 2) змінювана.

За режимами сплати процентів і основної суми кредиту:

- 1) кредит зі сплатою процентів і основної суми кредиту в кінці строку дії кредитного договору;
- 2) кредит з періодичною сплатою процентів і сплатою основної суми кредиту в кінці строку дії кредитного договору;
- 3) кредит з періодичною сплатою процентів і періодичною сплатою рівних часток основної суми кредиту, які розраховуються шляхом ділення загальної суми наданого кредиту на кількість періодів користування кредитом. При цьому, нарахування і сплата процентів проводиться на залишок заборгованості за кредитом;
- 4) кредит з періодичною сплатою процентів і основної суми кредиту "рівними долями", за яким передбачається незмінна (однакова) сума платежу протягом всього строку дії договору. Такий платіж включає в себе як проценти, нараховані за користування кредитом, так і частину кредиту. При цьому, питома вага процентів, які нараховуються на залишок основної суми, з кожним наступним платежем зменшується, а питома вага суми кредиту зростає.

За видами забезпечення виконання зобов'язань за кредитними договорами:

- 1) застава;
- 2) порука;
- 3) інші види забезпечення не заборонені законодавством.

Виходячи із зазначених вище критеріїв кредитна спілка надає кредити членам кредитної спілки за видами, встановленими окремим рішенням Спостережної ради.

За рішенням Спостережної ради для певних видів кредитів обов'язковою умовою щодо їх надання може бути передбачена наявність у члена кредитної спілки - позичальника встановленої суми внесків визначених видів.

3.2.2. Рішенням спостережної ради з дотриманням обмежень визначених законодавством можуть встановлюватися максимальна/мінімальна можлива сума кредитів, що надаються членам кредитної спілки.

3.2.3. Визначення розміру процентної ставки, яка встановлюється для окремих видів кредитів, визначених п.п. 3.2.1. цього Положення, відбувається за наступними критеріями – виходячи з потреб членства, ринкових тенденцій, кредитного ризику (рівня ризику кредиту), наданого забезпечення, попиту і пропозицій, які склалися на кредитному ринку, строку користування кредитом, розміру облікової ставки НБУ та попереднього досвіду надання кредитів членам кредитної спілки за умови збереження доходності на рівні, який забезпечує беззбиткову діяльність кредитної спілки.

Процентна ставка за кредитом може бути фіксованою або змінюваною. Тип процентної ставки визначається кредитним договором.

3.2.3.1. Фіксована процентна ставка є незмінною протягом усього строку кредитного договору. Встановлений договором розмір фіксованої процентної ставки не може бути збільшено кредитною спілкою в односторонньому порядку. Умова договору щодо права кредитної спілки змінювати розмір фіксованої процентної ставки в односторонньому порядку є нікчемною.

Розмір фіксованої процентної ставки для кредитів, що надаються кредитним спілкам встановлюється спостережною радою кредитної спілки.

3.3. Порядок надання кредитів членам кредитної спілки.

3.3.1 Кредитний договір крім вимог, визначених п. 1.4. цього Положення повинен містити положення про:

- 1) порядок нарахування та сплати процентів (методи нарахування процентів, періодичність сплати процентів та форму розрахунку, інше);

- 2) інформацію про забезпечення кредиту;
- 3) графік розрахунків, у якому зазначається порядок повернення основної суми кредиту та погашення процентів за ним;
- 4) строк протягом якого кредитна спілка зобов'язана надати кредит позичальнику;
- 5) детальний розпис сукупної вартості кредиту для споживача (у процентному значенні та грошовому виразі) з урахуванням відсоткової ставки за кредитом та вартості всіх послуг (реєстратора, нотаріуса, страховика, оцінювача тощо), пов'язаних з одержанням, обслуговуванням, погашенням кредиту та укладенням договору про надання споживчого кредиту;

Примірні кредитні договори затверджуються рішенням спостережної ради кредитної спілки з урахуванням вимог і умов цього Положення.

Заява про надання кредиту повинна містити інформацію про особу позичальника, місце проживання, номери телефонів, місце роботи, інформацію про щомісячні доходи позичальника та членів його родини, інформацію про щомісячні витрати позичальника та його родини, інформацію щодо кредиту, а саме сума кредиту, термін користуванням кредитом, розмір щомісячних внесків по кредиту, призначення кредиту, запропоноване забезпечення, інформацію про досвід отримання кредитів в минулому, а також інформацію про наявну кредиторську заборгованість на момент подання заяви, інформацію щодо наявності заборгованості за кредитами, отриманими у кредитній спілці у пов'язаних та/або асоційованих осіб члена кредитної спілки тощо.

3.3.2. Кредитні договори та договори забезпечення повинні бути укладені в письмовій формі, відповідно до вимог цивільного законодавства України. Недійсність договору забезпечення не тягне за собою недійсності основного зобов'язання – кредитного договору.

3.3.3. Кредитна спілка здійснює нарахування процентів за користування кредитами на підставі кредитних договорів з дотриманням вимог МСФЗ в останній день кожного місяця та в день, визначений умовами укладеного з членом кредитної спілки договору. Нарахування процентів за договорами кредиту відбувається за кожний фактичний строк користування кредитом і починається з наступного дня після отримання членом кредитної спілки суми кредиту, а припиняється в день остаточного розрахунку за кредитом. Для цілей розрахунку процентів за кредитом використовується календарний рік.

3.3.4. Оцінка платоспроможності позичальника включає в себе аналіз:

- документів, перелік яких, встановлений для отримання кредиту;
- інформації про позичальника.

3.3.5. Оцінка платоспроможності позичальника здійснюється на підставі документів, що надаються позичальником, документів, що складаються працівниками кредитної спілки, які проводять оцінку платоспроможності позичальника, а також на підставі інформації, яка отримана від позичальника та з інших джерел.

Для проведення оцінки платоспроможності позичальник надає до кредитної спілки копії та оригінали (для огляду) наступних документів з дотриманням наступних вимог до їх змісту:

• Заяву про надання кредиту (повинна містити суму кредиту, необхідну члену кредитної спілки; строк такого кредиту та його цільове призначення);

• Паспорт або документ, що його заміняє (паспорт повинен відповідати вимогам Положення про паспорт громадянина України, затвердженого Постановою ВР України від 02.09.1993 р. №3423-ХІІ; документи, що його замінюють повинні відповідати по формі та змісту відповідним нормативно-правовим актам України);

• Реєстраційний номер облікової картки платника податків або серію та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті);

• Документ, що підтверджує отримані членом кредитної спілки доходи за наявності (такими документами вважається - довідка про заробітну плату за останні 6 місяців та/або Податкова декларація платника єдиного податку – фізичної особи підприємця за останні два квартали та/або Річна податкова декларація про майновий стан та доходи тощо);

• У випадку розгляду сукупного сімейного доходу - документи, що підтверджують отримані доходи членами родини за наявності (такими документами вважається - довідка про заробітну плату за останні 6 місяців та/або Податкова декларація платника єдиного податку – фізичної особи

підприємця за останні два квартали та/або Річна податкова декларація про майновий стан та доходи тощо);

• У випадку, якщо член кредитної спілки одружений та кредитний договір виходить за межі дрібного побутового (ст. 65 Сімейного кодексу України та ст.31 Цивільного кодексу України) - згода другого з подружжя на укладання кредитного договору та окремих договорів забезпечення кредиту у разі їх наявності (зазначена згода має бути надана в довільній письмовій формі, написана та підписана особисто другим з подружжя, із зазначенням суми, строку та цільового призначення кредиту).

Довідка про заробітну плату за останні 6 місяців, Податкова декларація платника єдиного податку – фізичної особи підприємця, Річна податкова декларація про майновий стан та доходи формою та змістом повинні відповідати вимогам, встановленими до таких документів відповідними нормативно-правовими актами України.

При наданні комерційних кредитів позичальник, крім документів зазначених в абзаці 2 цього підпункту, надає кредитній спілці належним чином завірені копії та оригінали документів (для огляду): виписка з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, наявні ліцензії, дозволи, фінансову та/або іншу звітність тощо. Копії документів додаються до заяви про надання кредиту. Всі документи за формою та змістом повинні відповідати вимогам, встановленими до таких документів відповідними нормативно-правовими актами України.

При наданні кредитів фермерським господарствам та приватним підприємствам, які знаходяться у власності члена кредитної спілки, член кредитної спілки, крім зазначених в абзаці 2 цього підпункту документів, надає кредитній спілці належним чином завірені копії та оригінали документів (для огляду): виписка з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, відомості з ЄДРПОУ, фінансову та/або іншу звітність тощо. Завірені копії документів додаються до заяви про надання кредиту. Всі документи за формою та змістом повинні відповідати вимогам, встановленими до таких документів відповідними нормативно-правовими актами України.

За рішенням спостережної ради перелік документів, необхідний для проведення аналізу платоспроможності позичальника може бути змінений. У випадку недостатності інформації в наданих документах для прийняття рішення про надання кредиту кредитна спілка має право вимагати від позичальника надання й інших документів, крім перелічених вище та визначених рішенням спостережної ради.

3.3.6. Окремим рішенням спостережної ради, можуть встановлюватися додаткові критерії, яким повинен відповісти заявник для отримання кредиту відповідно до встановлених підвідів кредитів, що надаються членам кредитної спілки.

За результатами розгляду поданих документів, начальник відділу супроводження та повернення проблемних кредитів кредитної спілки, надає кредитному комітету свої рекомендації по задоволенню чи відхиленню заяви члена кредитної спілки.

3.3.7. Всі документи позичальника та рекомендації начальника відділу супроводження та повернення проблемних кредитів кредитної спілки розглядаються на засіданні кредитного комітету, з урахуванням наступного:

• Рішення кредитного комітету вважається прийнятым, якщо за нього проголосувало більше половини присутніх на засідання членів кредитного комітету і голова правління не голосував проти цього рішення.

• Прийняте кредитним комітетом рішення про надання кредиту є підставою набуття головою правління чи уповноваженою головою правління особою, що діє на підставі підписаної головою правління довіреності, права укласти кредитний договір (договір кредитної лінії) з членом кредитної спілки, якому кредитний комітет вирішив надати кредит.

• Наявність конфлікту інтересів у діяльності членів кредитного комітету ідентифікується за наступними критеріями:

1) отримання членом кредитного комітету (його близькими родичами, установами та підприємствами, в яких він, його близькі родичі або підприємство, яким вони володіють, мають діловий інтерес – (далі – “пов’язані особи”)) користі за результатами рішень кредитного комітету, які безпосередньо і окремо стосуються цього члена або пов’язаних з ним осіб;

2) існування у члена кредитного комітету будь-якої прямої чи опосередкованої особистої зацікавленості майнового або немайнового характеру, яка може вплинути на об'єктивне рішення кредитного комітету.

• У разі ідентифікації конфлікту інтересів членом кредитного комітету за вищевизначеними критеріями, він зобов'язаний в усній або письмовій формі повідомити про це кредитний комітет.

• При розгляді питань, які передбачають прийняття рішення кредитного комітету щодо встановлення кредитних взаємовідносин з будь-якими особами, за наявності конфлікту інтересів у членів кредитного комітету щодо зазначених питань, кредитний комітет повинен зафіксувати в своєму протоколі такий факт.

• За наявності конфлікту інтересів у членів кредитного комітету рішення про прийняття кредитною спілкою будь-якого зобов'язання на користь члена кредитного комітету у разі, якщо прийняття такого рішення відноситься до компетенції кредитного комітету, готовиться та приймається кредитним комітетом без участі цього члена. Зокрема, при прийнятті рішення про надання кредиту члену кредитної спілки, який є членом кредитного комітету, такий член кредитного комітету не може брати участь у прийнятті цього рішення.

• Під час підготовки та прийняття рішення, де має місце конфлікт інтересів, у протоколі засідання кредитного комітету обов'язково робиться відмітка про відсутність голосу члена кредитного комітету щодо якого має місце конфлікт інтересів.

3.3.8. Строки розгляду заяв про надання кредитів та прийняття рішень по ним встановлюються в залежності від виду кредиту, а саме:

- комерційні кредити - від 1- до 15 днів;
- кредити, надані на ведення фермерських господарств - від 1 до 15 днів;
- кредити, надані на ведення особистих селянських господарств - від 1 до 10 днів;
- кредити, надані на придбання, будівництво, ремонт та реконструкцію нерухомого майна – від 1 до 5 днів;
- споживчі кредити, у тому числі,
  - придбання автотранспорту – від 1 до 5 днів;
  - придбання аудіо-, відео-, побутової техніки та комп'ютерів – від 1 до 5 днів;
  - інші потреби – від 1 до 10 днів.

Рішення кредитного комітету про надання кредиту або відмову в наданні кредиту фіксується в протоколі засідання кредитного комітету, який підписується всіма членами кредитного комітету, присутніми на засіданні.

4. Порядок проведення моніторингу наданих кредитів та супроводження прострочених, неповернених, у тому числі безнадійних кредитів.

4.1. З метою нагляду за своєчасністю сплат за наданими кредитами та оперативного планування руху грошових потоків кредитна спілка веде належний аналітичний облік. Обов'язки щодо організації моніторингу наданих та супроводження прострочених кредитів, неповернених, у тому числі безнадійних кредитів покладаються на кредитний комітет кредитної спілки.

4.2. Поточний контроль за дотриманням умов кредитних договорів здійснюється начальником відділу супроводження та повернення проблемних кредитів кредитної спілки. Зокрема, начальник відділу супроводження та повернення проблемних кредитів кредитної спілки здійснює контроль за своєчасністю та повнотою передбачених кредитними договорами платежів на підставі звірення фактично отриманих платежів з графіком планових платежів, який складається для кожного тижня. Начальник відділу супроводження та повернення проблемних кредитів кредитної спілки звітує про дотримання графіку планових платежів на засіданні кредитного комітету.

4.3. У випадку виявлення прострочених кредитів кредитна спілка вживає заходи, передбачені в п. 4.5. – 4.7. цього Положення

4.4. Для окремих видів кредитів згідно затверджених рішенням спостережної ради правил і процедур може передбачатися особливий порядок супроводження.

4.5. Протягом місяця з моменту виявлення простроченості за кредитом кредитна спілка повинна вжити наступні заходи для добровільного виконання позичальником своїх договірних зобов'язань:

в термін до 5 днів прострочення – здійснює позичальниківі нагадування про необхідність виконання договірних зобов'язань в телефонному режимі;

в термін від 5 до 30 днів прострочення – здійснює позичальниківі та поручителям нагадування про необхідність виконання договірних зобов'язань в телефонному режимі та попереджає про наслідки не виконання договірних зобов'язань щодо своєчасної сплати кредиту;

в термін від 30 до 60 днів прострочення – надсилає позичальниківі та поручителям рекомендовані листи – попередження.

4.6. У випадку, якщо попередні заходи не привели до сплати боргу, кредитна спілка вдається до дій, що спрямовані на стягнення боргу примусовим шляхом. Перед їх вчиненням кредитна спілка:

1) визначає на підставі кредитного договору суму заборгованості, включаючи також, якщо це передбачено умовами договору суми штрафних санкцій. При цьому, за рішенням кредитного комітету може застосовуватися зупинення нарахування процентів та/або реструктуризація заборгованості.

2) визначає шляхи звернення стягнення на забезпечення кредиту, включаючи всі види забезпечення визначені у кредитному договорі та окремих договорах застави, поруки (за їх наявності).

3) вживає заходи для встановлення місця знаходження позичальника.

Стягнення боргу примусовим шляхом здійснюється з використанням відповідних правових механізмів та процесуальних форм, передбачених чинним законодавством.

4.7. В окремих випадках за обґрунтованим рішенням кредитного комітету кредитна спілка може відсторочити застосування щодо позичальника заходів примусового стягнення боргу з дотриманням передбачених законодавством процесуальних строків.

4.8. Кредитна спілка здійснює супроводження неповернених, у тому числі безнадійних кредитів у наступному порядку:

За наявності підстав, за поданням начальника відділу супроводження та повернення проблемних кредитів кредитної спілки, кредитний комітет приймає обґрунтоване рішення про відсторонення визнання неповерненого кредиту безнадійним. Подання має містити обґрунтування та документальне підтвердження можливості повернення позичальником кредиту.

Після прийняття рішення кредитним комітетом про відсторонення визнання неповерненого кредиту безнадійним, кредитна спілка вживає заходи для виконання позичальником своїх договірних зобов'язань за неповерненим кредитом:

– у разі відсутності платежів по кредиту протягом двох місяців з дня прийняття рішення кредитним комітетом, надсилає позичальнику та/або поручителю/заставодавцю (у разі наявності) рекомендовані листи – попередження.

– у разі відсутності платежів по кредиту протягом трьох місяців з дня прийняття рішення кредитним комітетом здійснює заходи, передбачені п.4.6. цього Положення, з урахуванням строку позовної давності.

Кредитна спілка супроводжує безнадійні кредити шляхом здійснення наступних заходів для виконання позичальником та/або поручителем/заставодавцем договірних зобов'язань :

1) щодо неповернених кредитів, крім випадків, коли кредитним комітетом прийнято обґрунтоване рішення про відсторонення визнання кредиту безнадійним:

Кредитна спілка:

– протягом одного місяця з дня визнання кредиту безнадійним – здійснює позичальниківі нагадування про необхідність виконання договірних зобов'язань в телефонному режимі;

– протягом двох місяців з дня визнання кредиту безнадійним – надсилає позичальнику, та/або поручителю/заставодавцю (у разі наявності) листи – нагадування.

У разі відсутності платежів по кредиту протягом трьох місяців з дня визнання кредиту безнадійним, кредитна спілка здійснює заходи передбачені п.4.6. цього Положення, з урахуванням строку позовної давності.

2) щодо прострочених або неповернених кредитів, за якими є документальне підтвердження про неможливість стягнення, та прострочених кредитів, за якими кредитним комітетом прийнято обґрунтоване рішення про визнання кредиту безнадійним:

– кредитна спілка, у разі наявності виконавчого документу про стягнення заборгованості за безнадійним кредитом щороку звертається до державної виконавчої служби із заявою про

примусове стягнення заборгованості з боржника (в межах строків пред'явлення виконавчих документів до виконання) та кожні півроку здійснює перевірку наявності обставин, що унеможливлюють стягнення заборгованості, або обставин, що стали підставою для прийняття кредитним комітетом обґрунтованого рішення про визнання кредиту безнадійним;

– у разі відсутності судового рішення про стягнення заборгованості кредитна спілка звертається до суду із позовом про стягнення заборгованості (в межах строку позовної давності). Крім того, начальник відділу супроводження та повернення проблемних кредитів кредитної спілки кожні три місяці здійснює перевірку наявності обставин що унеможливлюють стягнення заборгованості або обставин, що стали підставою для прийняття кредитним комітетом обґрунтованого рішення про визнання кредиту безнадійним.

3) щодо неповернених кредитів, за якими минув строк позовної давності кредитна спілка кожні шість місяців здійснює нагадування позичальникові про необхідність виконання договірних зобов'язань в телефонному режимі та надсилає позичальнику та/або поручителю/заставодавцю (у разі наявності) листи – вимоги (крім споживчих кредитів).

Додатки:

1) Примірний договір про залучення внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитний рахунок на вимогу, № 1 на 4 аркушах;

2) Примірний договір про залучення строкового внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитний рахунок, № 2 на 5 аркушах;

3) Примірний кредитний договір про надання коштів у позику, в тому числі і на умовах фінансового кредиту, № 3 на 8 аркушах;

4) Примірний договір кредитної лінії про надання коштів у позику, в тому числі і на умовах фінансового кредиту, № 4 на 8 аркушах;